

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою
Національного авіаційного університету
Протокол № 1 від « 26 » лютого 2020 р.
Уведено в дію наказом
від « 27 » лютого 2020 р. № 73 /од

Система менеджменту якості

КОНЦЕПЦІЯ
організації інклюзивного навчання
в Національному авіаційному університеті

СМЯ НАУ К 02 (03) – 01 – 2020

КИЇВ

(Ф 03.02 – 31)

УЗГОДЖЕННЯ:

	Підпис	Прізвище, ім'я, по батькові	Посада	Дата
Розробник		Вовк О. О.	Проректор з гуманітарної політики та інновацій	13.02.2020
Розробник		Калініченко О. В.	Начальник відділу по роботі зі студентами	13.02.2020
Розробник		Рассохін А. Є.	Завідувач сектору психолого-педагогічної роботи відділу по роботі зі студентами	13.02.2020
Узгоджено		Білоус О. І.	Начальник відділу моніторингу якості вищої освіти	13.02.2020
Узгоджено		Прудивус Л. І.	Начальник юридичного відділу	13.02.2020
Узгоджено		Слободян О. П.	Начальник навчального відділу	13.02.2020

Рівень документа – 01

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник

	<p style="text-align: center;">Система менеджменту якості КОНЦЕПЦІЯ організації інклюзивного навчання в Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ К 02 (03) – 01 – 2020
		стор. 3 з 8	

1. МЕТА

Метою Концепції організації інклюзивного навчання здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами в Національному авіаційному університеті (далі – НАУ, університет) є:

- спрямування національних стандартів освіти до європейських та світових;
- визначення пріоритетів політики університету в частині забезпечення конституційних прав на здобуття вищої освіти здобувачів з особливими освітніми потребами шляхом створення рівних умов доступу до вищої освіти та соціальної реабілітації.

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2.1. Концепція організації інклюзивного навчання здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами в НАУ розроблена відповідно до таких нормативних і законодавчих актів:

- Декларації ООН про права людини (від 10.12.1948);
- Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю (2006, чинний від 06.03.2010);
- Конвенції ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти (14.12.1960, чинний від 22.05.1962);
- Конституції України (від 28.06.1996);
- Закону України «Про вищу освіту» (від 01.07.2014);
- Закону України «Про освіту» (від 05.09.2017);
- Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» (від 21.03.1991);
- Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» (від 05.10.2000);
- Закону України «Про соціальні послуги» (від 17.01.2019);
- Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» від (06.10.2005);
- наказу Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 № 912 «Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 05.04.2019 № 1/9-223 «Щодо забезпечення доступності закладів освіти для осіб з особливими освітніми потребами»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 05.08.2019 № 1/9-498 «Методичні рекомендації щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами в закладах освіти в 2019/2020 н.р.»;
- Статуту НАУ;
- інших нормативно-правових актів, які регулюють відносини у сфері освіти, соціального захисту та реабілітації осіб з особливими освітніми потребами, в яких регламентовано надання освітніх, медичних, соціальних та інших послуг.

2.2. Відповідно до вищенаведених документів університет забезпечує доступність і якість освітніх послуг здобувачам вищої освіти з особливими потребами з урахуванням здібностей, можливостей, бажань та інтересів кожного зі здобувачів шляхом впровадження інклюзивної освіти.

3. ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВИТИ

Організація та розвиток інклюзивної освіти в НАУ ґрунтується на таких принципах:

3.1. Науковість, що передбачає розробку теоретико-методологічних основ інклюзивного навчання, програмно-методичного інструментарію, а також аналіз і моніторинг результатів впровадження інклюзивного навчання, оцінка ефективності технологій, що

	<p>Система менеджменту якості КОНЦЕПЦІЯ організації інклюзивного навчання в Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ К 02 (03) – 01 – 2020
		стор. 4 з 8	

використовуються для досягнення позитивного результату, проведення незалежної експертизи.

3.2. Системність забезпечення рівного доступу до якісної освіти здобувачів з особливими освітніми потребами.

3.3. Варіативність, корекційна спрямованість, які реалізуються через організацію особистісно орієнтованого освітнього процесу у комплексі з корекційно-розвиваючою роботою для задоволення соціально-освітніх потреб, створення умов для соціально-трудової реабілітації, інтеграції в суспільство здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

3.4. Індивідуалізація через здійснення особистісно орієнтованого індивідуального, диференційованого підходу до навчання та гармонійного розвитку особистості.

3.5. Формування толерантності та взаєморозуміння в освітньому середовищі, відсутність дискримінації.

3.6. Дотримання стандартів якості освітніх послуг та науково-методичного забезпечення.

3.7. Узгодженість дій структурних підрозділів університету та учасників освітнього процесу.

3.8. Неперервність та наступність інклюзивної освіти на всіх рівнях навчання: школа – коледж – університет – аспірантура – друга вища освіта.

3.9. Партнерство на рівнях «викладач – здобувач» і «викладач – батьки» щодо соціальної відповідальності сім'ї в процесах виховання, навчання і розвитку здобувача, створення належних умов для розвитку природних здібностей.

3.10. Партнерство як співпраця університету та різних відомств, соціальних інституцій, служб для оптимізації процесу освітньої інтеграції здобувачів з особливими освітніми потребами.

4. ШЛЯХИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

4.1. Удосконалення нормативно-правового, науково-методичного, фінансово-економічного забезпечення, орієнтованого на впровадження в університеті інклюзивного навчання.

4.2. Формування освітнього середовища для здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами шляхом забезпечення психолого-педагогічного, медико-соціального супроводу.

4.3. Забезпечення виконання освітньої програми через індивідуальні освітні траєкторії.

4.4. Збереження єдиного освітнього простору.

4.5. Забезпечення здобувачів з особливими освітніми потребами різних нозологій навчально-методичними матеріалами в адаптованому до їхніх потреб форматі.

4.6. Впровадження інклюзивної моделі навчання в університеті з урахуванням потреби суспільства.

4.7. Забезпечення доступу до соціального середовища та навчальних приміщень, розроблення та використання спеціального навчально-дидактичного забезпечення, реабілітаційних засобів навчання.

4.8. Здійснення спеціалізованого технічного супроводу: надання здобувачам спеціалізованого технічного обладнання для забезпечення умов реалізації права на отримання вищої освіти.

4.9. Забезпечення архітектурної безбар'єрності університетського містечка (пандуси, туалети, ліфти, звукові сигнали, позначки тощо).

	<p>Система менеджменту якості КОНЦЕПЦІЯ організації інклюзивного навчання в Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ К 02 (03) – 01 – 2020
		стор. 5 з 8	

4.10. Залучення, за потреби, батьків здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами до участі в освітньому процесі для підвищення його ефективності.

4.11. Удосконалення системи підготовки та перепідготовки педагогічних кадрів, які працюють в умовах інклюзивного навчання.

4.12. Забезпечення інформаційної безбар'єрності освітнього процесу та соціального життя університету.

5. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

5.1. Формування толерантного ставлення до здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами в НАУ, проведення адаптаційних, інформаційних та консультаційних заходів.

5.2. Організація проходження практики здобувачів з особливими освітніми потребами на підприємствах, в установах та організаціях з урахуванням їхніх потреб.

5.3. Участь здобувачів з особливими освітніми потребами в роботі студентських наукових товариств університету.

5.4. Залучення здобувачів з особливими освітніми потребами до наукових заходів, конкурсів студентських наукових робіт, опублікування результатів наукових досліджень у наукових виданнях.

5.5. Залучення здобувачів з особливими освітніми потребами до міжнародних програм, зокрема, академічної мобільності.

5.6. Виявлення та розкриття творчих здібностей здобувачів з особливими освітніми потребами, сприяння їх участі в гуртках Центру культури та мистецтв НАУ.

5.7. Організація та залучення здобувачів з особливими освітніми потребами до участі у творчих конкурсах, заходах, фестивалях.

5.8. Залучення здобувачів з особливими освітніми потребами до спортивних секцій, спортивних змагань, параолімпійського руху.

5.9. Пропагування професійних, наукових, творчих та спортивних досягнень людей з особливими освітніми потребами, зокрема здобувачів, випускників та співробітників університету.

6. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

6.1. Забезпечення реалізації конституційних прав на здобуття вищої освіти здобувачів з особливими освітніми потребами.

6.2. Формування інклюзивного освітнього середовища в університеті.

6.3. Розробка нового або внесення змін до наявного нормативно-правового, науково-методичного, фінансово-економічного забезпечення процесу організації інклюзивного навчання здобувачів вищої освіти в НАУ.

6.4. Створення та гарантування рівних умов доступу до вищої освіти, у тому числі забезпечення осіб з особливими освітніми потребами спеціальним навчально-реабілітаційним супроводом та створення для них вільного доступу до інфраструктури університету з урахуванням обмежень життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я.

6.5. Покращення умов для функціонування та розвитку інклюзивної освіти з метою розширення контингенту здобувачів.

6.6. Удосконалення та оптимізація освітнього процесу шляхом упровадження сучасних досягнень науки.

6.7. Забезпечення архітектурної, інформаційної, освітньої та соціальної доступності підрозділів університету відповідно до потреб здобувачів.

	Система менеджменту якості КОНЦЕПЦІЯ організації інклюзивного навчання в Національному авіаційному університеті	Шифр документа	СМЯ НАУ К 02 (03) – 01 – 2020
		стор. 6 з 8	

6.8. Підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників університету, які планують працювати в академічних групах зі здобувачами з особливими освітніми потребами для опанування методик інклюзивного навчання.

6.9. Розвиток матеріально-технічної бази, забезпечення підрозділів університету, що впроваджують інклюзивне навчання, відповідними навчально-методичними, навчально-наочними, дидактичними матеріалами, сучасними засобами реабілітації індивідуального та колективного призначення.

7. ТЕЗАУРУС

Інклюзія – це політика і процес, які забезпечують всебічну участь усіх членів суспільства в будь-яких сферах життєдіяльності.

Інклюзія (від *англ. inclusion – включення*) – процес збільшення міри участі всіх громадян в соціумі, і насамперед, що мають порушення у фізичному розвитку. Він припускає розробку і застосування таких конкретних рішень, які дадуть можливість кожній людині рівноправно брати участь у академічному і суспільному житті. Термін інклюзія має відмінності від термінів інтеграція та сегрегація.

При інклюзії всі зацікавлені сторони повинні брати активну участь для отримання бажаного результату.

Інклюзія базується на концепції «нормалізації», в основі якої – ідея, що життя і побут людей з обмеженими можливостями мають бути якомога більше наближені до умов і стилю життя всієї громади.

Інклюзивна освіта – це система освітніх послуг, що ґрунтується на принципі забезпечення основного права людини на отримання якісної освіти в закладі будь-якого типу за власним вибором.

Інклюзивне навчання потребує використання специфічних корекційних засобів, які не застосовуються у звичайній освіті.

Інклюзивне навчання у вищій школі – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти здобувачам з особливими освітніми потребами шляхом організації навчання з урахуванням індивідуальних особливостей їхньої навчально-пізнавальної діяльності.

Особа з особливими освітніми потребами – особа, яка потребує додаткової підтримки для забезпечення здобуття вищої освіти, а саме з порушеннями опорно-рухового апарату, зору, слуху, легкими порушеннями інтелектуального розвитку, затримкою психічного розвитку.

Основна ідея інклюзивної освіти – від інтегрування у школі, закладі вищої освіти до інтегрування у суспільство.

Основний принцип інклюзивного навчання – якомога менше зовнішньої та якнайбільше внутрішньої диференціації.

Філософія інклюзії базується на вірі в те, що кожна людина з особливими потребами має отримати освіту і житлові умови, які б якомога ближче відповідали нормальним. Вона передбачає істотні зміни в культурі, політиці та практичній діяльності закладів освіти.

